

[Jytte Hilden]

sig at det kan foregå. Når dagsordenen er vedtaget, har vi besluttet os for at bruge nogle penge. Hvordan tænker socialministeren sig så at vi kan komme videre ad den vej?

Lone Dybkjær (RV):

Denne debat i dag handler om helt konkrete mennesker. Vi skal selvfølgelig fordele dem på forskellige grupper for at få et overblik over, hvad det er for overordnede initiativer der skal til, men jeg tror, det er vigtigt, at vi hele tiden holder os for øje, at vi her har at gøre ikke med gennemsnit, men med levende mennesker. Det er derfor, vi er nødt til at se meget konkret på de enkelte mennesker, også fordi levende mennesker har forskellige forudsætninger og det derfor er forskellige tiltag, der skal til. Jeg tror også, vi skal gøre os klart – og det skal jeg vende tilbage til – at det er mennesker, hvis problemer er af en sådan art, at de ikke passer ind i den samfundsstruktur, vi nu engang har skruet sammen.

Først og fremmest skal vi naturligvis forsøge at forebygge så mange ulykker som overhovedet muligt, og vi skal prøve at hjælpe så mange som muligt til den tilværelse, de gerne vil have. Men jeg tror også, vi må acceptere, at der er nogle, det kan blive svært at give det, vi forstår ved en god tilværelse; derfor skal vi naturligvis alligevel hele tiden forsøge.

Vi har mange sårbare i samfundet, og desværre tyder meget på, at vi får endnu flere, fordi vores samfund udvikler sig i retning af, at vi alle sammen skal være 120 pct. effektive i alt, hvad vi gør – på arbejdspladserne, på sportsstederne, i fitnessklubberne, i familielivet. Vi skal være perfekte hele tiden. Det giver et pres på alle, og det betyder, at mange må droppe ud, fordi den perfektion jo i virkeligheden er helt umulig.

Vi forstærker hver dag problemerne, fordi vi jo rent fysisk ikke kan være til stede flere steder på én gang eller leve op til kravene om både at være 120 pct. tilstedeværende forældre og 120 pct. tilstedeværende på arbejdspladsen. Med de krav, der i dag stilles på arbejdspladserne, er det et problem, hvis ens børn bliver forkølet – for slet ikke at tale om, hvis der virkelig er noget mere alvorligt i vejen – eller hvis ens venner går hen og får problemer, eller hvad ved jeg. Vi har dårligt tid til at tage os af noget som helst, der går ud over det helt banale.

Som sagt tror jeg, at vi forstærker problemerne, også fordi vi ikke har tid til at tage os af dem, mens de er små, men vi forstærker også problemerne ved, at kravene til arbejdsstyrken, som vi jo kalder det, øges hele tiden. Og jeg tror, at det er svært at gøre noget ved det. Jeg tror, at den udvikling er svær at stoppe, og selv om vi alle sammen kan ønske, at vi får flere i beskæftigelse, tror jeg, at vi er nødt til at se i øjnene, at der vil være en række mennesker, som ikke kan leve op til det 120 pct.s effektivitetskrav, som vi stiller i dag.

Skal vi så styrke familierne? Ja, det skal vi naturligvis. Vi skal naturligvis gøre, hvad vi overhovedet kan, ved at forebygge så meget som overhovedet muligt, ved at give noget mere tid til, at familier og børn kan være sammen. Alt det danner jo grundlag for nogle udviklingsmuligheder senere hen, de gode, men også de dårlige – hvis der ikke er de tilstrækkelige forudsætninger.

Men det er altså ikke nok, og det er slet ikke nok, når problemerne først er opstået. Vi er nødt til at se i øjnene, at familierne ikke længe er, hvad de har været, i hvert fald ikke med hensyn til stabilitet. Jeg tror også, vi er nødt til at se i øjnene, at hvis der f.eks. opstår problemer med et barn, eller hvis der opstår andre problemer, så er der mange familier, der ikke kan holde sammen, og derved bliver der sat en selvforstærkende proces i gang.

Jeg tror, vi frem for alt skal erkende, at netop i de sammenhænge, som vi snakker om i dag, med det, der her er kaldt de socialt udstødte grupper – men jeg vil godt stadig væk fastholde, at det jo er konkrete mennesker – netop for disse mennesker er familien og den hjælp, man kan få fra den, måske slet ikke tilstrækkeligt. Ofte kan familien ikke hjælpe, fordi familien selv er så involveret under en eller anden form. Jeg tror, at alle, der har været involveret i den slags problemer, erkender, at familien, hvor gerne den end ville, på grund af de særlige forhold af ubevidst art, der altid eksisterer i forældre og børn-relationer, måske i virkeligheden umuliggør, at problemerne kan løses dér.

Men vi skal frem for alt også se i øjnene, at der ofte er flere sæt af problemer. Sidst, men ikke mindst skal vi se i øjnene – og det var det, jeg startede med at sige – at vores samfund er fuldstændig forkert skruet sammen, hvis vi